

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อดูแลสุขภาพในครอบครัวของแม่บ้าน
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

ชื่อผู้เขียน นางสาวพรพิมล กิจชัยเจริญ

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรียา	ตันติพัฒนานันต์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. สุกัญญา	ลินพิศาล	กรรมการ
อาจารย์ ชบาไพโร	โพธิ์สุยะ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อดูแลสุขภาพในครอบครัว โดยการสัมภาษณ์แม่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 39.9 ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี และมีสถานภาพสมรส ในด้านการศึกษาและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด รายได้หลักเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และไม่ได้รับการสอนหรืออบรมความรู้เรื่องยาต้านจุลชีพ พบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด การได้รับความรู้ในเรื่องการใช้ยาต้านจุลชีพของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะได้รับจากเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย การซื้อยาจะซื้อจากร้านขายของชำโดยตัดสินใจซื้อยาด้วยตนเอง และยาต้านจุลชีพที่ใช้ พบว่าส่วนใหญ่ใช้รักษาโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน พบการใช้ในการรักษาโรคไม่ติดเชื้อบ้าง บุคคลในกลุ่มตัวอย่างให้การดูแลส่วนใหญ่จะมีการรับประทานยาต้านจุลชีพน้อยกว่า 5 วัน และไม่ทราบชื่อยาที่ใช้ นอกจากนี้ในโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจส่วนบน ระยะเวลาในการดูแลลูกและหลานให้รับประทานยาต้านจุลชีพ มีเวลานานกว่าบุคคลกลุ่มอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และพบว่า การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาจากโรงพยาบาล จะมีระยะเวลาการรับประทานยาต้านจุลชีพเฉลี่ยที่ถูก

ต้องคือมากกว่า 5 วัน ซึ่งแตกต่างจากการได้รับยาจากแหล่งอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อสรุปความถูกต้องของการใช้ยาต้านจุลชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้ยาถูกต้องปานกลาง มีบางส่วนใช้ยาไม่ถูกต้องโดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลาการรับประทานยาต้านจุลชีพ วิธีรับประทานยาต้านจุลชีพชนิดก่อนอาหาร และสถานที่เก็บยาต้านจุลชีพชนิดแคปซูลหรือชนิดเม็ด

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่าควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาต้านจุลชีพแก่แม่บ้านโดยผ่านทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นอกจากนี้การเผยแพร่ความรู้ควรใช้สื่อโทรทัศน์ เพื่อให้แม่บ้านมีความตระหนัก และระมัดระวังในเรื่องการใช้ยาต้านจุลชีพให้มากยิ่งขึ้น

children for a longer period than the other groups of family members, with a statistically significant difference of $p < .05$. Patients who received the antimicrobial drug from a hospital used the drug more correctly than those who received it from other places, with a statistically significant difference of $p < .05$, as they took the drug for more than five days. In conclusion, the correct usage of the antimicrobial drug of the samples was relatively fair. They took the drugs for an incorrect period and at the wrong times, and also stored it incorrectly.

From this study, the result showed that to make the housewives more concern and aware of antimicrobial drug usage, there should be training courses about antimicrobial drug usage for housewives by public health officers. Moreover, the media used for distributing antimicrobial drug usage should be a television.